

СИСТЕМА АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Досліджено сутність, основні види антикризового управління, охарактеризовано складові системи антикризового управління підприємством.

Ключові слова: антикризове управління, криза, ризики, кризові ситуації, система антикризового управління.

Abstract

The essence, main types of crisis management are investigated, the components of the system of crisis management of the enterprise are characterized.

Keywords: crisis management, crisis, risks, crisis situations, crisis management system.

Вступ

Проблематика антикризового управління підприємства завжди є актуальною, адже антикризова складова управління підприємством є важливим компонентом забезпечення нормального функціонування та розвитку підприємства.

Результати дослідження

Антикризове управління доцільно розглядати як сукупність механізмів та інструментів прогнозування та моніторингу кризи, аналізу природи кризи та використання методів зменшення негативного впливу кризи. Це дозволить використовувати результати для майбутніх управлінських рішень, які забезпечать більш стійкий розвиток підприємства при обмежених ресурсах (часу, матеріалів, фінансів, людей тощо) [1, с. 157].

Слід зазначити, що в західних країнах накопичений певний досвід антикризового управління, що є важливим для вирішення проблем, що стоять перед українськими підприємствами. Але треба пам'ятати, що такий досвід сформувався за зовсім інших умов [2, с. 161].

Будь-яке управління підприємством має бути антикризовим, тобто заснованим на ризиках і небезпеках кризових ситуацій. В найбільш загальному випадку таке управління слід розглядати у формі антикризового менеджменту, що спрямоване на запобігання або пом'якшення кризових ситуацій у господарській та фінансовій діяльності підприємств. Факти довели, що можливість кризи існує на всіх етапах розвитку підприємства. Це вимагає впровадження антикризового управління протягом усього періоду функціонування підприємства. Відповідно з цим антикризове управління доцільно поділяти за стадією (глибиною) кризи на такі види:

1) докризове управління, яке здійснюється для своєчасного виявлення та вирішення проблем (прийняття рішень) для попередження криз;

2) антикризове управління, яке спрямоване на стабілізацію нестабільних умов підтримувати контроль системи;

3) управління процесами виходу з кризи, щоб мінімізувати втрати і можливості, які бізнес втрачає при виході з кризи.

Розглянемо складові системи антикризового управління підприємства за основними сферами діяльності підприємства:

1. Фінансова складова, що включає фінансовий аналіз ймовірності банкрутства, забезпечення платоспроможності на основі контролю та управління потоками капіталу, фінансові важелі для підвищення стабільності підприємства, вибір відповідних фінансових стратегій, оцінку та управління

вартістю підприємства відповідно до концепції управління витратами, внутрішні економічні механізми.

2. Маркетингова складова включає створення системи маркетингових досліджень, маркетингову політику на етапі відновлення, раціоналізацію збуту, асортиментну політику, цінову політику, логістику.

3. Організаційна складова передбачає створення організаційної структури підприємства та системи управління з достатньою гнучкістю та керованістю.

4. Трудова складова включає спеціальні методи регулювання трудових відносин на підприємствах-банкрутах, кадрову політику кризових підприємств, спеціальні методи управління персоналом, керівництва та формування нових команд, навчання спеціалістів з антикризового управління.

5. Виробнича складова передбачає жорстке оперативне управління, організаційні важелі впливу на оздоровлення підприємства, технологічну політику та антикризові стратегії виробництва.

6. Інвестиційна складова передбачає розробку та реалізацію інвестиційних стратегій, інвестиційних проєктів, використання національних інвестиційних стратегій для реагування на кризи.

7. Відносини підприємства з громадськістю, персоналом та державними службами передбачають розробку та впровадження концепцій соціальної відповідальності та орієнтації на клієнта в рамках внутрішньої культури компанії, побудову відносин із зацікавленими сторонами та клієнтами.

8. Інформаційна складова передбачає створення та налагодження інформаційних мереж і комунікацій у системах підприємства та системах «підприємство-середовище», впровадження нових інформаційних технологій.

9. Інноваційна складова включає використання інноваційної політики, венчурні проєкти [3, с.42].

Висновки

Антикризове управління підприємствами має здійснюватися безперервно, незалежно від наявності кризових явищ чи кризових ситуацій. Система антикризового управління підприємством є складною і спрямована на те, щоб реалізувати весь потенціал сучасного менеджменту на подолання або усунення несприятливих явищ для підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дурман М. О., Дурман О.Л. Сутність антикризового управління та принципи його здійснення. Вісник Херсонського національного технічного університету. 2021 № 1(76). С. 153-161.

2. Волошанюк Н. В., Погребняк В. В. Вивчення зарубіжного досвіду антикризового управління в сучасних умовах. Multidisciplinary academic notes. Science research and practice. 2022. Т. 15. С. 161.

3. Прокопишин О. С. Система антикризового управління як підґрунтя попередження кризових явищ на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2021. №. 9. С. 40-45.

Коваль Наталія Олегівна – канд. екон. наук, доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: nokoval@gmail.com

Линь Цзиньдунь – студент групи МФК-18б, факультет менеджменту та інформаційної безпеки, Вінницький національний технічний університет

Koval Natalia – Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Department of Finance and Innovation Management, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa, e-mail: nokoval@gmail.com

Lin Jindong – student of group MFK-18b, Faculty of Management and Information Security, Vinnitsa National Technical University, Vinnitsa